o-kA. 73

Mededelingenblad

Heemkundekring „Peelland"

EIGENDOM
HEEMKUNDEKRING
HELMOND-PEELLAND

Oktober, 1973

Geachte leden,

In het konvokaat van 13 september j.l. maakten wij U er reeds op attent, dat de aktiviteiten van onze kring weer in volle gang zijn.
Na de zeer geslaagde excursie's die wij maakten naar de orgeltentoonstelling en naar het natuurstudie-centrum te Asten, kunnen wij U thans de derde excursie aanbieden.
Op 30 oktober a.s. zal onze kring een bezoek brengen aan de nieuwe Levensschool, aanvang 20.00 uur.
I.G.H. Dentener, direkteur van dit vormings-instituut voor werkende jongeren, zal ons gaarne rondleiden en uitleg geven van de doelstellingen van dit instituut.
Het instituut is gevestigd aan de Bosselaan 4 te Helmond (achter de kapel van Binderen)
Voor degenen die slacht ter been zijn kan voor vervoer gezorgd worden bij tijdige opgave aan onze secretaris Br. B. v.d. Ven, Ruusbroeclaan 50 tel. 22771.

WIJ REKENEN OP UW KOMST !

Namens het bestuur,

W. Koolen

F. Steegmans.

Noodzakelijke contributie-verhoging.

In verband met de verhoogde uitgaven aan honoraria, zaalhuur en bijzondere onkosten, geeft de balans van de laatste jaren een niet onbelangrijk nadelig saldo te zien. Wij zijn daarom van mening, dat contributie-verhoging noodzakelijk is geworden.
Het bestuur heeft op de vergadering van 23 aug. j.l., waarbij 36 personen aanwezig waren, voorgesteld de contributie met ingang van 1 januari 1974 te stellen op Fl. 20,-- incl. Brabants Heem. Alle leden op deze vergadering waren het daarmee eens.
De kaartenverkoop bij gelegenheid van de Veestraat-aktie heeft ons al mooi op weg geholpen om een gedeelte van de rode cijfers weg te werken. Dank aan de Heren Koolen, Niessen en Steegmans, voor alles wat zij in die dagen voor onze Kring gedaan hebben. De stand werd zeer druk bezocht en eens temeer bleek weer, dat er ontzettend veel interesse bestaat voor oude foto's, kaarten, bidprentjes enz...
Het bestuur is van mening, dat door het verzamelen zelf, de leden meer aktiviteit kunnen ontplooien, waardoor vanzelfsprekend de belangstelling van de leden zal groeien!
Misschien zouden we eens een avond kunnen vastleggen om te zien of we zo samen niet iets op kunnen bouwen, zodat onze Kring, eindelijk eens een documentatie-centrum op kan richten.
Suggestie's dienaangaande worden gaarne ontvangen op het secretariaat, Ruusbroeclaan 50.

Namens het bestuur,
Br. B. v.d. Ven.

Ook dank aan onze volijverige Secretaris, die een groot aandeel had aan onze geslaagde deelneming aan "Helmond City".

de voorzitter,

W. Koolen.

Wij ontvingen het volgende schrijven van het Noord-Brabants Museum:

Zondag 7 oktober begint er in ons museum een tentoonstelling van voorwerpen uit eigen collectie, in een wel zeer bijzondere opzet, waarbij we de zolder, althans een deel ervan naar beneden hebben gehaald. Meer informatie vindt U hierover in begeleidend persbericht.
Ik hoop dat U gelegenheid ziet om de leden van Uw vereniging op deze wel zeer uitzonderlijke tentoonstelling te attenderen. De expositie, die we de titel "spullen van de zolder" hebben gegeven, zal duren tot 4 november.

Persbericht tentoonstelling "SPULLEN OP ZOLDER".

Een zolder of een depot van een museum is vaak een paradijs voor de uitverkorene die er mag rondkijken of grasduinen: Het is een plaats waar iedereen voortdurend nieuwe ontdekkingen en vondsten kan doen.

De meest vreemde en boeiende voorwerpen worden er opgeborgen van een ijzeren bijl uit 1876 tot een 17e eeuws stilleven, van een 16e eeuws beeld tot een schep zand van Napoleons graf Een groot deel van dit alles komt zelden of nooit in aanmerking om te worden geëxposeerd. Het blijft liggen tot Sint Juttemis of wordt als als het nodige geld er is gerestaureerd.

Een enkele keer komt er wel eens een briefje van iemand die ergens heeft uitgevonden dat we een koekplank bezitten met een voorstelling van de toren van Breda en die het ding zonodig moet zien. Dan wordt de bewuste plank opgesnord, bekeken en beklopt en daarna weer opgeborgen.
Er zijn ook voorwerpen die kwalitatief eigenlijk best in aanmerking zouden komen om te worden tentoongesteld maar die de kans niet krijgen omdat ze toevallig minder in de vaste collectie passen.
Ook onze zolder is een plaats waar het goed toeven is voor iedereen die belangstelling voor cultuur-en kunstgeschiedenis. Het is een plaats die ons vaak beter dan welke museum-

collectie laat zien dat onze beschaving niet alleen gelopen heeft langs de Apollo van Belvédère, de ruiter van Bamberg, de Rembrandts en de Picasso's. Het is een opslagplaats met veel oude dingetjes die voor de mensen van toen van enorm belang zijn geweest en bovendien, door hun functionele vormgeving niet zonder artistieke betekenis.
De zolder van een museum is een ongeordend platenboek van onze beschaving. Veelal is het karakter van een dergelijke zolder ook rommelig; dit is begrijpelijk: alles wat binnen komt wordt er voor langere tijd opgeborgen en de ruimte is maar beperkt. Maar het is een geordende wanorde: de medewerkers van het museum zijn in staat om onmiddelijk ieder gewenst voorwerp voor de dag te halen.
Omdat het om velerlei redenen niet mogelijk is het publiek "en gros" op de zolder toe te laten hebben we gedacht; laten we een deel van de spullen dan naar beneden halen.
Het karwei bleek zwaarder dan was verwacht, maar we hebben er veel plezier aan beleefd.
Komt U maar eens kijken naar onze "Spullen op zolder" Ze zijn te zien van 7 oktober tot 4 november.

Van Mevr. Heeren mochten wij het volgende schrijven ontvangen dat zij graag in het mededelingenblad geplaatst zag:

Helmond, augustus 1973.

Aan de Heemkundekring Peelland.

Als lid van de Heemkundekring wil ik gaarne even reageren op Uw mededelingenblad van de heemkunde.
Ten zeerste juich ik het toe dat U verschillende dingen voor Helmond wilt behouden. Velen met mij vinden "de bijlage" moeilijk te lezen en niet sportief om dit anoniem te doen. Enfin de bedoeling is dan om veel oude panden te behouden. Hebt U er wel bij nagedacht dat veel niet te verwezelijken is. Te beginnen bij het kasteel. Het is toch onmogelijk om dit in zijn oude staat terug te brengen. Waar moet men met al die kantoren naar toe ? Ik heb me laten vertellen dat zelfs onze mooie museumzaal al in gebruik is genomen om te werken. Of dit waar is weet ik niet.
Dan de kasteeltuin. Er werd mij zelfs gevraagd: "Zou het een late april mop zijn ?". Onze vroegere kasteeltuin was een juweeltje. Eerst kregen we de klap dat er een stuk moest worden afgestaan aan de Ea. van Vlissingen. Toen kwam de grote slag: De Traverse midden door de kasteeltuin. Denkt U dat het een oord van sirene rust kan worden, wanneer er duizende auto's midden door die mooie tuin razen ?
Dat is een droombeeld dat nooit te verwezelijken zal zijn ook al zijn de oude kaarten dan ook nog aanwezig.
Dan Binderen. Jaren geleden is er al zeer veel geschreven over de poort die in Lieshout staat. Ze hebben hem toen niet hier kunnen krijgen. Of het nu lukken zal ?
Van de abdij is verder niets meer over dan het kapelleke dat vroeger schaapskooi was. Volgens mij weten zeer veel Helmonders niets of zeer weinig Helmonders, zelfs leden van onze Heemkundekring niets over de geschiedenis van Binderen.
Dan het Clarissenklooster. Pas was ik er nog op bezoek en gooide op het woord dat het klooster wel niet lang meer zou

blijven bij gebrek aan roepingen. Het antwoord dat ik van een der zusters kreeg: "Dat zal nooit gebeuren, het klooster blijft bestaan. Enkele jaren geleden hebben we feest gevierd omdat in 25 jaren geen enkele zuster gestorven is". Wat zou U van dit klooster willen maken? Een woonhuis voor een zeer groot gezin waar ieder kind een celletje krijgt ?.

Verder zou U de huizen die behouden moeten blijven in groen willen zetten omdat dit in andere landen ook mogelijk is. Maar wij wonen nu eenmaal in Helmond en daar gaat het zo gemakkelijk niet! Ik dacht dat het de bedoeling van de Heemkunde was de leden de stad en de streek te leren kennen. De huizen en panden die waard zijn om bewaard te worden zal dunkt mij de monumentenzorg wel in de gaten houden. U weet toch dat van bijna alle fabrieken en huizen beschrijvingen zijn ? O.a. ook van "Karelstein". Dit is alles dacht ik van belang voor de leden van de Heemkundekring. Wat U schrijft over het huis Kanaaldijk 47 "dit huis nog inrichten als woning is derhalve nog mogelijk" begrijp ik niet.

Zolang ik me kan herinneren is dit huis bewoond geweest en nu nog, meer dan 30 jaren door dokter L. Raymakers. Nooit heb ik gehoord dat hij van plan is te verhuizen. Voor huize "Karelstein" zal de fa. van Dam zelf wel vechten om het te behouden. Met het weekblad Traverse veronderstel ik dat het bewuste stuk al een poos geleden geschreven is.

M. Heeren-Hersbach.

N B. De door U genoemde broedersschool aan de Z. Kon. wal is zeker reeds meer dan 40 jaren in gebruik als huishoudschool, en daarvoor nog gebruikt als Wit-Gele-Kruisgebouw.

CHAMPAGNE	Bécassines sur croutons
	Compote melange
Ernest Irroy	
Moët & Chandon White star	Homards frais, coeur de laitue
	Florentine Tosca
	Glace Combination Porte Bonheur
Moët & Chandon Demi sec	Fruits Dessertts.

Het bovenstaande huwelijksdiner werd geserveerd in 1918 en duurde van 6 uur namiddag tot 4 uur 's nachts. En toch schreef de grote meester-kok Escoffier toen reeds: "Een ding is het grootste gevaar, de ongeëvenaarde haast waarmee onze tijd eet. Het is de taak van de kok de overhaasting tegen te gaan wil de kookkunst niet in verval geraken".

Als pendant van dit menu volgt hier de spijskaart van een diner dat 46 jaar later gegeven werd door een der nazaten van de familie.

Consommé Henri IV

Omelette Diplomate

Langue et filet de boeuf

Flan caramel

Fromage - Gingembre

Moka

Dat men in medische kringen een voorkeur had voor de oud-hollandse taal blijkt uit de volgende twee menuteksten die werden gebezigd bij de huwelijksdiners van twee heren doktoren die trouwden met een Helmondse bruid.

Tot een beoordeling van een al of niet juiste schrijfwijze achten wij ons niet ter zake kundig en wij nemen dus hier, evenals bij de overige menu's de tekst letterlijk over. Eventuele taal-, stijl-, en telfouten laten wij graag voor rekening van de samenstellers, wie dat ook geweest mogen zijn.

FEESTVIERINGHE
BIJ GELEGENHEYDT DER BRUYLOFTE
van den Hoogen Edelen Zergeleerden en Gestrengen Heere
.....
en de Hooge Edele Joffer
.....
op den 18 den van Somermaendt in de jare O.H.
MCMXXXIII

SPEYS - CAERTE

Men heeft hier keur van Leckerney
(Vondel)

Eene excellente voorspyze uyt Kip bereydt met eene heel bysondere thoevoegingh

---

Eene potage van vleysnat waarin geurighe cruyden die den smaeck seere prickelen

---

Forellen uyt eene Limburghsche beeke, gecookte aert-appels ende boter

---

Ruggen van edele herten, geschoten in de bosschen des Cohins met eene costelycke sauce overgoten en de heerlycke bosschebeziën daerneffens

---

Versche paddenstoelen met eene sauce van soeten room ende sweseric ken blanck als mellick daerinne

---

Aerdtbeyen met Persicken tesamen tot eenen costelycken dranck gemenght waerneffens een aftrecksel van geurighe koffey

vervolg van: Culinaire capriolen uit Stad en Ommeland.

Aspic van forellen

Bouillon

Getruffeerde kalkoenkuikens,
maderasaus, gebraiseerde cellery
geboorde aardappeltjes

Sandwiches

Ijs met perziken

Koffie.

Op 29 januari 1957 vond andermeel een officieel diner op het Kasteel Raadhuis plaats. De spijskaart vermeldde de navolgende gerechten:

Verse zalm met mayonaise

Bouillon

Kaas en ham risolles

Gebraden ossetong met maderasaus
Franse cellery en Parijse aardappeltjes

Polonaise met ijs en slagroom.

Wanneer men dit laatste menu vergelijkt met het eerste bemerkt men duidelijk de culinaire erosie die zich binnen een 35 tal jaren heeft voltrokken.
Er zijn diverse factoren die deze versobering hebben beinvloed. Uiteraard speelt de belangrijkheid van het evenement en het beschikbare budget een rol bij de samenstelling van een menu.

Ook de oorlogsjaren hebben deze matiging in kwantiteit in de hand gewerkt. Het normale voedselpakket heeft zich nadien onder invloed van de stijgende welvaart drastisch gewijzigd en de "Aardappeleters" van Vincent van Gogh staan niet meer model voor ons voedselpatroon. Als gevolg van een openhartige medische voorlichting is men voedingsbewuster geworden.
Bekijkt men de menu's die bij officiële staatsbanketten worden geserveerd dan ontdekt men dat ook in deze kringen de virulentie van een te overvloedige maaltijd is onderkend.
De dagelijkse maaltijden van onze koninklijke familie zijn zeer eenvoudig. "Nooit soep, nooit zoetigheid", aldus chef-kok van der Linden.
Het volgende menu is uit de tijd dat men nog niet werd gehinderd door calorieëntellers. Zonder namen te noemen volstaan wij met de mededeling dat het werd geserveerd bij een zeer welgestelde familie in de naaste omgeving van Helmond.

Carte des vins au choix

BORDEAUX ROUGE

Pomtet Canet 1904
Cantemerle 1904
Château Leoville 1904

BORDEAUX BLANC

Haute Sauternes 1900
Graves Serron 1900

VIN DU RHIN

Schloss Bockelheimer
Joserhoffer

BOURGOGNE

Chambertin 1894

MENU

Hiutres Imperial
Hors d'ouvre varieé

Potage tortue
ou
Crème Marquise

Barquettes de Mariage

Truites Saumonés au vin blanc
Quartier de chevreuil à la Souwaroff, légumes panachees
Chamignons à la crême
Dindonneau rôtis, compote de pêches
Mokka
PAUZE Thé.

LUTTELE RUSTSTONDE

"Nu brengh hem wat toeback
Hy kan dien roock niet missen"
(Vondel)

Cieckens van Brussel, daerby ingeleght ooft

Versche kreefhte uyt Seelandt met sappighe salaet daerneffens.

Hollandtsche en Zwitschersche Kaessoorten, sooals die gepleegt te worden opghedient bey de feesten der doorlughtigste Hooge Edele Heeren in Enghelandt.

Ooft ende Fruyt

Soeternyen ende Leckerbeetgens.

---

wordt vervolgd

P. v.d. Vliert.

Als nieuwe leden mochten wij noteren:

Mej. E.J.M. van Lith	Pr. Catharinastraat 12,	Mierlo
Dhr. B. Henraath	Coovelstraat 6	Helmond
Mej. A. Voogd	Trambrugweg 12	Helmond
Mevr. Gondrie	Stevinplantsoen 5	Helmond
Dhr. P. Dirks	Kloosterweide 32	Helmond
Mej. M. Leenhouwers	Eikendreef 3	Helmond
Dhr. H.A. v. Mierlo	Heistraat 86	Helmond
Dhr. T. de Haas	Molenstraat 215	Helmond
Dhr. J.H.M. v. Nunen	Adelaarplein 5	Helmond
Mevr. Konings	Veestraat 38	Helmond
Mej. J. Govers	Markt 51	Helmond
Mevr. Middelkoop	de Wiel 10	Helmond.

==========